

PL

PL

PL

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.1.2011
KOM(2011) 12 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu

SEK(2011) 68 wersja ostateczna
SEK(2011) 67 wersja ostateczna
SEK(2011) 66 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu

1. WPROWADZENIE

Do zacieśnienia współpracy i pogłębienia dialogu na temat sportu na szczeblu UE znacznie przyczyniła się opublikowana w 2007 r. biała księga na temat sportu¹. Prawie wszystkie działania wymienione w towarzyszącym jej planie działań „Pierre de Coubertin” zostały już zrealizowane lub są realizowane obecnie. Biała księga przedstawia opis specyfiki sportu oraz stosowanie prawa UE w takich obszarach jak rynek wewnętrzny i konkurencja w sektorze sportu. Poprzez wdrożenie białej księgi na temat sportu Komisja zebrała użyteczne informacje na temat tego, jakie zagadnienia powinny zostać poruszone w przyszłości. Niniejszy komunikat nie zastępuje białej księgi, lecz opiera się na jej osiągnięciach.

W szeregu obszarów biała księga pozostaje odpowiednią podstawą do działań na szczeblu UE w dziedzinie sportu. Obszary te obejmują między innymi: wspieranie działalności na zasadzie dobrowolności w sporcie, ochronę nieletnich i ochronę środowiska. Biała księga stworzyła również ustrukturyzowany dialog z zainteresowanymi stronami działającymi w sporcie, w tym coroczne Forum Sportu UE, oraz służy jako podstawa do włączania zagadnień związanych ze sportem do głównego nurtu odpowiednich funduszy, programów i inicjatyw UE. Fakt, iż niektóre tematy nie zostały poruszone w niniejszym komunikacie, nie oznacza, że nie należą one już do priorytetów Komisji, a jedynie, że biała księga pozostanie dla nich wystarczającą podstawą w nadchodzących latach.

Różne aspekty sektora sportu są objęte różnymi postanowieniami Traktatu, jak wyjaśniono w białej księdze. Ponadto Traktat z Lizbony przyznaje UE kompetencje w dziedzinie sportu w zakresie wspierania, koordynowania oraz uzupełniania, co wymaga działań mających na celu rozwój europejskiego wymiaru sportu (art. 165 TFUE).

Ze względu na to, że oparta na trzech obszernych rozdziałach tematycznych struktura białej księgi (społeczna rola sportu, wymiar gospodarczy sportu oraz organizacja sportu), odzwierciedlająca postanowienia Traktatu w dziedzinie sportu, została uznana za użyteczną przez zainteresowane strony działające w dziedzinie sportu i spotkała się z szeroką akceptacją jako narzędzie nadające kształt działaniom i dyskusjom na szczeblu UE, strukturę tę utrzymano także w niniejszym komunikacie. Każdy rozdział zamyka lista przykładowych możliwych kwestii, które Komisja i państwa członkowskie powinny poruszyć w swoich obszarach kompetencji.

1.1. Ogólnounijnne konsultacje społeczne

Aby zidentyfikować kluczowe tematy, które powinny zostać poruszone na szczeblu UE, podczas przygotowywania niniejszego komunikatu Komisja przeprowadziła konsultacje z

¹ COM(2007) 391 wersja ostateczna z 11.7.2007.

szerokim kręgiem zainteresowanych stron, w tym konsultacje z państwami członkowskimi oraz głównymi zainteresowanymi stronami działającymi w dziedzinie sportu (Forum Sportu UE, konsultacje dwustronne), konsultacje przy pomocy internetu oraz konsultacje z grupą niezależnych ekspertów². Wzięto także pod uwagę wyniki zleconego przez Parlament Europejski badania „Traktat z Lizbony a polityka UE w dziedzinie sportu”³.

Konsultacje z państwami członkowskimi wykazały wysoki stopień jednomyślności w odniesieniu do zagadnień, które powinny stanowić priorytety programu prac UE w dziedzinie sportu; są to: aktywność fizyczna wpływająca pozytywnie na zdrowie; walka z dopingiem; kształcenie i szkolenie; działalność na zasadzie dobrowolności oraz organizacje sportowe nienastawione na zysk, włączenie społeczne w sporcie i poprzez sport, w tym sport dla osób niepełnosprawnych oraz równość płci w sporcie; stabilność finansowania sportu na szczeblu jak najbliższym obywatelom; a także dobre zarządzanie.

Poza tymi zagadnieniami przedstawiciele pozarządowego sektora sportu poruszyli jeszcze następujące tematy: poziom uczestnictwa w sporcie; dostępność sportu i aktywności fizycznej na wszystkich poziomach kształcenia; uznanie działalności na zasadzie dobrowolności; walka z przemocą i dyskryminacją; stabilność finansowania oraz potrzeba wsparcia sieci kontaktów i wymiany dobrych praktyk na szczeblu UE.

1.2. Wartość dodana UE w dziedzinie sportu

Komisja szanuje autonomię struktur zarządzania sportem jako podstawową zasadę organizacji sportu. Respektuje również kompetencje państw członkowskich w tym obszarze, zgodnie z zasadą pomocniczości. Wdrożenie białej księgi potwierdziło jednak, że w szeregu obszarów działania na szczeblu UE mogą wnieść znaczną wartość dodaną.

Działania UE mają na celu wsparcie działań państw członkowskich oraz uzupełnianie ich w razie potrzeby, by móc stawić czoła takim wyzwaniom, jak przemoc i nietolerancja związane z imprezami sportowymi lub brak porównywalnych danych na temat sektora sportu UE, które mogłyby stanowić podstawę kształtowania polityki. Jednocześnie działania UE mogą pomóc stawić czoła ponadnarodowym wyzwaniom dla sportu w Europie, takim jak skoordynowane podejście do problemu dopingu, nadużyć, ustawiania wyników wydarzeń sportowych lub działalności agentów sportowych.

Działania na szczeblu UE przyczyniają się także do osiągnięcia ogólnych celów strategii „Europa 2020” dzięki zwiększeniu zdolności do zatrudnienia i mobilności, zwłaszcza poprzez działania wspierające włączenie społeczne w sporcie i poprzez sport, kształcenie i szkolenie (w tym poprzez europejskie ramy kwalifikacji) oraz Wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej.

We wszystkich obszarach omówionych w niniejszym komunikacie działania UE mogą służyć tworzeniu platformy wymiany wiedzy oraz dialogu między zainteresowanymi stronami działającymi w dziedzinie sportu, rozpowszechnianiu dobrych praktyk oraz wspieraniu rozwoju europejskich sieci kontaktów w dziedzinie sportu. Równoległe działania UE przyczyniają się do rozpowszechniania wiedzy na temat prawa UE w dziedzinie sportu, zapewniając w ten sposób większą pewność prawną europejskiemu sportowi.

² Wyniki tych konsultacji zostały opublikowane na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/sport/library/doc/a/100726_online_consultation_report.pdf

³ <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/download.do?language=en&file=32471>

Komisja wspiera obecnie projekty i sieci kontaktów w dziedzinie sportu albo poprzez środki zachęcające opracowane specjalnie dla sportu, zwłaszcza działania przygotowawcze w obszarze sportu, albo poprzez programy istniejące w różnych stosownych obszarach. Obszary te obejmują między innymi: uczenie się przez całe życie, zdrowie publiczne, młodzież, obywatelstwo, badania i rozwój technologiczny, włączenie społeczne, walkę z rasizmem, ochronę środowiska.

Podczas gdy kontynuacja środków zachęcających mających na celu wsparcie działań zidentyfikowanych w niniejszym komunikacie stanowić będzie element dyskusji towarzyszących opracowywaniu następnych wieloletnich ram finansowych, w perspektywie krótkoterminowej propozycje przedstawione w tym dokumencie będą wspierane przy pomocy obecnych i przyszłych działań przygotowawczych i specjalnych imprez w obszarze sportu.

2. SPOŁECZNA ROLA SPORTU

Dzięki swojemu pozytywnemu wpływowi na włączenie społeczne, kształcenie i szkolenie oraz zdrowie publiczne sport posiada olbrzymi potencjał w zakresie zatrudnienia oraz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Poprawiając stan zdrowia i wydajność społeczeństwa oraz zapewniając wyższą jakość życia w starszym wieku, pomaga ograniczyć wzrost wydatków na zabezpieczenie społeczne i opiekę zdrowotną. Dzięki znoszeniu barier społecznych przyczynia się do włączenia społecznego, a dzięki wpływowi na kształcenie i szkolenie – do wzrostu zdolności do zatrudnienia. Działalność na zasadzie dobrowolności w sporcie może przyczyniać się do wzrostu zdolności do zatrudnienia, włączenia społecznego oraz uczestnictwa obywatelskiego, w szczególności wśród ludzi młodych. Z drugiej strony jednak sport staje przed szeregiem zagrożeń, np. dopingiem, przemocą i nietolerancją, przed którymi należy chronić sportowców, w szczególności młodych, oraz obywateli.

2.1. Walka z dopingiem

Doping jest nadal znacznym zagrożeniem dla sportu. Stosowanie środków dopingujących przez sportowców-amatorów stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego i wymaga działań zapobiegawczych, w tym także w klubach fitness. Zapobieganie dopingowi i sankcje za doping pozostają w gestii organizacji sportowych i państw członkowskich. Komisja wspiera walkę z dopingiem i ważną rolę Światowej Agencji Antydopingowej (WADA), krajowych organizacji antydopingowych, akredytowanych laboratoriów, Rady Europy oraz UNESCO. Komisja z zadowoleniem przyjmuje fakt, że krajowe organizacje antydopingowe coraz częściej zorganizowane są jako niezależne organy. Zachęca również państwa członkowskie do przyjmowania krajowych antydopingowych planów działania, których celem będzie zapewnienie koordynacji między wszystkimi odpowiednimi podmiotami, i do dzielenia się tymi planami.

Wiele zainteresowanych stron wzywa UE do bardziej aktywnego podejścia do walki z dopingiem, np. poprzez przystąpienie – w stopniu, na jaki pozwala zakres kompetencji Unii w tym obszarze – do Konwencji antydopingowej Rady Europy. Należy ocenić skutki kompetencji przyznanych Unii na mocy art. 165 TFUE w odniesieniu do uczestnictwa UE w strukturach zarządzania Światowej Agencji Antydopingowej.

Komisja podkreśla potrzebę zgodności zasad i praktyk antydopingowych z prawem UE w odniesieniu do poszanowania praw podstawowych i takich zasad, jak: poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, ochrona danych osobowych, prawo do rzetelnego procesu

sądowego oraz domniemanie niewinności. Jakiegokolwiek ograniczenie korzystania z tych praw i wolności musi być przewidziane prawem i respektować istotę tych praw oraz zasadę proporcjonalności.

Komisja wspiera obecną w państwach członkowskich UE tendencję do wprowadzania przepisów prawnokarnych przeciwko handlowi środkami dopingującymi przez zorganizowane sieci lub do zaostrzania istniejących przepisów.

2.2. Kształcenie, szkolenie i kwalifikacje w sporcie

Czas poświęcany na sport i aktywność fizyczną w edukacji, zarówno w ramach programu nauczania, jak i poza nim, można zwiększyć niewielkim kosztem. W szeregu państw członkowskich problemem jest jakość programów oraz kwalifikacje nauczycieli wychowania fizycznego. Współpraca między organizacjami sportowymi i placówkami oświatowymi przynosi korzyści obu sektorom i może być wspierana przez uczelnie.

W odpowiedzi na wezwanie Rady Europejskiej z 2008 r. do rozpatrzenia kwestii „równoległych karier zawodowych” sportowców⁴ Komisja podkreśla znaczenie zapewnienia młodym zdolnym sportowcom wysokiej jakości kształcenia równoległe do ich treningów sportowych. Młodzi sportowcy, zwłaszcza przyjeżdżający z państw trzecich, by trenować i współzawodniczyć w Europie, są narażeni na wiele różnorodnych zagrożeń. Jakość sportowych ośrodków szkoleniowych oraz ich personelu powinna być wystarczająco wysoka, by zabezpieczyć rozwój pod względem moralnym i edukacyjnym oraz zawodowe interesy sportowców.

Państwa członkowskie i ruch sportowy uznają potrzebę poprawy kwalifikacji personelu w sektorze sportu. Wysoki poziom profesjonalizmu oraz różnorodności zawodowej w sporcie w połączeniu z rosnącą mobilnością w obrębie UE uwypuklają znaczenie włączenia kwalifikacji związanych ze sportem do krajowych systemów kwalifikacji, tak by mogły one odnieść korzyści z odniesienia do europejskich ram kwalifikacji. Potrzebna jest większa przejrzystość w kwestii walidacji i uznawania kwalifikacji zdobytych przez wolontariuszy, a także w kwestii kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodów regulowanych związanych ze sportem.

2.3. Zapobieganie przemocy i nietolerancji oraz walka z nimi

Przemoc i zakłócenia porządku publicznego wywoływane przez kibiców są zjawiskami występującymi w całej Europie i niezbędna jest europejskie podejście obejmujące środki opracowane w celu zmniejszenia związanych z nimi zagrożeń. Działania UE we współpracy z Radą Europy koncentrowały się do tej pory na zapewnieniu obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa podczas międzynarodowych rozgrywek piłkarskich dzięki obecności policji. Szerzej zakrojone podejście, obejmujące również inne dyscypliny sportu i skoncentrowane na zapobieganiu przemocy i egzekwowaniu prawa, będzie wymagało ściślejszej współpracy zainteresowanych stron, takich jak: służby policji, organy sądowe, organizacje sportowe, organizacje kibiców oraz władze publiczne.

⁴ Oświadczenie Rady Europejskiej w sprawie sportu, grudzień 2008 r.

Jak wykazało niedawne badanie Agencji Praw Podstawowych UE⁵, rasizm, ksenofobia i inne formy nietolerancji nadal stwarzają problemy w europejskim sporcie, w tym także na poziomie amatorskim. Zachęca się państwa członkowskie do zapewnienia pełnej i skutecznej transpozycji decyzji ramowej Rady 2008/913/WSiSW w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych oraz do wspierania działań mających na celu walkę z tymi zjawiskami.

2.4. Pozytywny wpływ sportu na zdrowie

Aktywność fizyczna jest jednym z najważniejszych czynników warunkujących stan zdrowia we współczesnym społeczeństwie i może w znacznym stopniu wpłynąć na ograniczenie nadwagi i otyłości oraz profilaktykę szeregu poważnych chorób. Sport stanowi podstawowy element każdego sposobu kształtowania polityki w celu zwiększenia aktywności fizycznej. W 2008 r. ministrowie sportu UE nieformalnie poparli Wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej, wskazujące, w jaki sposób polityki i praktyki na szczeblu UE, krajowym i lokalnym mogą ułatwiać obywatelom podejmowanie aktywności fizycznej w życiu codziennym. Szereg państw członkowskich wykorzystuje je jako podstawę krajowych inicjatyw.

Zdrowie i aktywność fizyczna tak ściśle się ze sobą łączą, że wspieranie aktywności fizycznej stanowi kluczowy element opublikowanej w 2007 r. białej księgi pod tytułem „Strategia dla Europy w sprawie zagadnień zdrowotnych związanych z odżywianiem, nadwagą i otyłością”⁶. Aby wdrożyć tę strategię, kilka państw członkowskich wykazało gotowość do inwestowania w aktywność fizyczną jako środek mający na celu poprawę stanu zdrowia, a różne organizacje zaangażowały się w projekty wspierające ćwiczenia fizyczne służące poprawie stanu zdrowia.

Miedzy państwami członkowskimi istnieją znaczne różnice w poziomie aktywności fizycznej oraz podejściu władz, a pojęcie aktywności fizycznej wpływającej pozytywnie na zdrowie, która obejmuje szereg sektorów tak różnorodnych jak sport, zdrowie, edukacja, transport, miejskie planowanie przestrzenne, bezpieczeństwo publiczne oraz środowisko pracy, stwarza istotne wyzwania. Aktywność fizyczna od najmłodszych lat mogłaby być silniej wspierana przez krajowe systemy kształcenia. Ponadnarodowa wymiana dobrych praktyk wspierająca formułowanie i wdrażanie krajowych wytycznych dotyczących aktywności fizycznej ma znaczną wartość dodaną na poziomie UE i powinna być dalej rozwijana.

2.5. Włączenie społeczne w sporcie i poprzez sport

Osoby niepełnosprawne mają prawo uczestniczyć w działalności sportowej na równych zasadach z innymi. UE i jej państwa członkowskie podpisały Konwencję praw osób niepełnosprawnych ONZ, która zawiera zobowiązanie do przedsięwzięcia odpowiednich środków, by zapewnić skuteczność tych praw. Istotne jest zapewnienie pełnego wdrożenia postanowień tej konwencji.

Kobiety są niewystarczająco reprezentowane w niektórych obszarach sportu. Zgodnie ze strategią na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2010-2015 Komisja będzie zachęcała do uwzględniania aspektu płci w działaniach związanych ze sportem.

⁵ Rasizm, dyskryminacja etniczna i wykluczenie migrantów i mniejszości w sporcie: przegląd porównawczy sytuacji w Unii Europejskiej (2010): http://fra.europa.eu/fraWebsite/home/home_en.htm

⁶ COM(2007) 279 wersja ostateczna z 30.5.2007.

Sport pozwala imigrantom i społeczeństwu ich przyjmującemu na pozytywną interakcję, wspierając w ten sposób integrację i dialog międzykulturowy w społeczeństwach europejskich. Sport coraz częściej włączany jest do specjalnych programów dla imigrantów, ale podejścia w poszczególnych państwach członkowskich znacznie się różnią. Sport może też być narzędziem służącym promowaniu włączenia społecznego mniejszości i innych grup w trudnej lub niekorzystnej sytuacji społecznej, a także przyczyniać się do lepszego zrozumienia między społecznościami, w tym w regionach dotkniętych w przeszłości konfliktami.

SPOŁECZNA ROLA SPORTU
<i>Walka z dopingiem</i>
• <i>Komisja</i>: przedstawić projekt mandatu do negocjacji w sprawie przystąpienia UE do Konwencji antydopingowej Rady Europy. • <i>Komisja</i>: zbadać najbardziej odpowiedni sposób wzmocnienia środków przeciwko handlowi środkami dopingującymi przez zorganizowane sieci, w tym także – jeśli to możliwe – poprzez prawo karne. • <i>Komisja</i>: wspierać ponadnarodowe sieci antydopingowe, w tym sieci koncentrujące się na środkach zapobiegawczych ukierunkowanych na sport amatorski, sport dla wszystkich i fitness.
<i>Kształcenie, szkolenie i kwalifikacje w sporcie</i>
• <i>Komisja</i>: wspierać innowacyjne inicjatywy odnoszące się do aktywności fizycznej w szkole w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. • <i>Komisja i państwa członkowskie</i>: opracować europejskie wytyczne dotyczące równoległego szkolenia sportowego i kształcenia ogólnego („równoległych karier zawodowych”). • <i>Komisja i państwa członkowskie</i>: wspierać włączenie kwalifikacji związanych ze sportem przy wdrażaniu europejskich ram kwalifikacji. W tym kontekście wspierać walidację pozaformalnego i nieformalnego uczenia się poprzez działania takie jak działalność na zasadzie dobrowolności w sporcie.
<i>Zapobieganie przemocy i nietolerancji oraz walka z nimi</i>
• <i>Komisja i państwa członkowskie</i>: opracować i wdrażać uzgodnienia dotyczące bezpieczeństwa oraz wymogi bezpieczeństwa dla międzynarodowych imprez sportowych, w tym projekty ogóło-europejskich szkoleń i wzajemnych ocen dla policjantów w odniesieniu do przemocy wśród kibiców. • <i>Komisja</i>: wspierać działania mające na celu walkę z rasizmem, ksenofobią, homofobią i podobnymi formami nietolerancji w sporcie.
<i>Pozytywny wpływ sportu na zdrowie</i>
• <i>Komisja i państwa członkowskie</i>: w oparciu o Wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej osiągać dalsze postępy na drodze do ustanowienia krajowych wytycznych, w

tym procesu ich przeglądu i koordynacji, oraz rozważyć przedłożenie wniosku dotyczącego zalecenia Rady w tym zakresie.

- *Komisja*: wspierać projekty i sieci ponadnarodowe w obszarze aktywności fizycznej wpływającej pozytywnie na zdrowie.

Włączenie społeczne w sporcie i poprzez sport

- *Komisja i państwa członkowskie*: opracowywać i rozpowszechniać standardy w zakresie dostępności organizacji, działań, wydarzeń oraz obiektów sportowych, wypoczynkowo-rozrywkowych i rekreacyjnych poprzez europejską strategię w sprawie niepełnosprawności.
- *Komisja i państwa członkowskie*: wspierać udział osób niepełnosprawnych w europejskich imprezach sportowych, jak również organizację specjalnych imprez dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza poprzez wspieranie ponadnarodowych projektów i sieci. W tym kontekście wspierać badania związane ze specjalistycznym sprzętem sportowym dla osób niepełnosprawnych.
- *Komisja*: wspierać ponadnarodowe projekty promujące dostęp kobiet do stanowisk kierowniczych w sporcie oraz dostęp do sportu dla kobiet w trudnej sytuacji. W tym kontekście włączyć sport do bazy danych i sieci kobiet na stanowiskach kierowniczych.
- *Komisja*: wspierać ponadnarodowe projekty promujące włączenie społeczne grup w trudnej lub niekorzystnej sytuacji społecznej przez sport oraz związaną z tym wymianę dobrych praktyk.

3. GOSPODARCZY WYMIAR SPORTU

Sport stanowi duży i szybko rozwijający się sektor gospodarki i w znacznym stopniu przyczynia się do wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, swoją wartością dodaną i wpływem na zatrudnienie przekraczając średnie stopy wzrostu. Około 2 % światowego PKB pochodzi z sektora sportu⁷. Ważne imprezy i zawody sportowe mogą w znacznym stopniu przyczynić się do rozwijania turystyki w Europie. Sport przyczynia się zatem do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Potrzebne są porównywalne dane, które będą mogły służyć jako podstawa do prowadzenia polityki opartej na faktach. Mimo ogólnego znaczenia sportu w gospodarce znaczna większość działalności sportowej odbywa się na zasadzie dobrowolności w strukturach nienastawionych na zysk. Stabilność finansowania takich ośrodków może budzić pewien niepokój; należy wzmacniać solidarność finansową między sportem zawodowym a sportem na szczeblu jak najbliższym obywatelom.

3.1. Prowadzenie polityki opartej na faktach w obszarze sportu

Prowadzenie polityki zmierzającej do wdrożenia dotyczących sportu postanowień Traktatu z Lizbony wymaga ustalenia faktów, w tym opracowania porównywalnych ogólnoeuropejskich danych dotyczących społecznych i gospodarczych aspektów sportu. Komisja ułatwia współpracę na szczeblu UE, aby zmierzyć gospodarcze znaczenie sportu w ramach rachunku

⁷ Światowe Forum Ekonomiczne, Davos, 2009.

satelitarnego sportu⁸. We wzmocnioną współpracę w celu lepszego poznania problematyki sportu w UE należy zaangażować naukowców, przemysł sportowy, ruch sportowy oraz krajowe i europejskie władze publiczne.

3.2. Stabilność finansowania sportu

Korzystanie z praw własności intelektualnej w obszarze sportu, obejmujące licencje na retransmisję imprez sportowych lub sprzedaż towarów związanych ze sportem, stanowi ważne źródło dochodów zawodowego sportu. Przychody z tych źródeł są często częściowo poddane redystrybucji na niższe poziomy łańcucha sportowego.

Komisja uznaje, że – pod warunkiem pełnego przestrzegania prawa konkurencji i przepisów regulujących rynek wewnętrzny UE – skuteczna ochrona tych źródeł przychodów jest ważna dla zagwarantowania niezależnego finansowania działalności sportowej w Europie. Licencje na prawa medialne związane ze sportem powinny odpowiadać na różne oczekiwania rynku i preferencje kulturowe, jednocześnie zapewniając przestrzeganie przepisów regulujących rynek wewnętrzny i prawa konkurencji.

Łączna sprzedaż praw medialnych stanowi dobry przykład solidarności finansowej i mechanizmów redystrybucji w sporcie. Z natury rzeczy ogranicza ona konkurencję w rozumieniu art. 101 ust. 1 TFUE. Może jednak przynosić korzyści, które przewyższają jej negatywne skutki. Łączna sprzedaż może zatem spełniać warunki wyłączenia określone w art. 101 ust. 3 TFUE, pod warunkiem spełnienia określonych wymogów. Komisja zaleca stowarzyszeniom sportowym ustanowienie mechanizmów łącznej sprzedaży praw medialnych, tak by zapewnić odpowiednią redystrybucję dochodów przy pełnym przestrzeganiu prawa konkurencji UE i zachowaniu prawa społeczeństwa do informacji.

Gry hazardowe (włącznie ze sportowymi zakładami wzajemnymi i loteriami) prowadzone przez prywatne podmioty gospodarcze lub państwo w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczą w finansowaniu sportu we wszystkich państwach członkowskich UE. Ich wkład w finansowanie może obejmować finansowe związki loterii prowadzonych przez państwo i ruchu sportowego, wkład fiskalny zapewniający finansowanie sportu, korzystanie ze specjalnych praw oraz umowy sponsoringowe.

Zainteresowane strony działające w dziedzinie sportu odczuwają wyzwania związane z ciągłością napływu do sportu dochodów z gier hazardowych. Przy dalszym rozpatrywaniu kwestii świadczenia usług hazardowych na rynku wewnętrznym należy uwzględnić wezwania do zapewnienia stałości finansowania sportu przez źródła prywatne i publiczne oraz finansową stabilność sektora sportu. Podejścia regulacyjne poszczególnych państw członkowskich w obszarach związanych z prawami własności intelektualnej i grami hazardowymi znacznie się różnią, zwłaszcza w odniesieniu do zakresu prawa własności organizatorów zawodów sportowych w związku z organizowanymi przez nich imprezami sportowymi oraz w odniesieniu do kwestii prawa do wizerunku.

Aby lepiej zrozumieć te zagadnienia, Komisja zainicjowała ogólnounijne badanie na temat finansowania sportu na szczeblu jak najbliższym obywatelom. Badanie to powinno pokazać

⁸ Rachunek satelitarny to ramy statystyczne służące zmierzeniu gospodarczego znaczenia danej gałęzi przemysłu (w tym przypadku sektora sportu) w krajowej gospodarce. Rachunek satelitarny sportu filtruje rachunki narodowe pod kątem działalności istotnej z punktu widzenia sportu w celu wyodrębnienia całkowitej wartości dodanej związanej ze sportem.

rzeczywiste znaczenie różnych źródeł finansowania sportu na szczeblu jak najbliższym obywatelom, takich jak: subsydia publiczne (przyznawane przez władze państwowe, regionalne i lokalne), wpływy z gospodarstw domowych, wpływy z działalności na zasadzie dobrowolności, sponsorowanie, dochody medialne oraz dochody z organizacji usług hazardowych. Wyniki tego badania wpłyną na decyzję, czy w obszarze tym potrzebne jest jakieś działanie, i – jeśli tak – jakie.

3.3. Stosowanie zasad UE dotyczących pomocy państwa do sportu

Sport jest na różne sposoby finansowany przez władze publiczne we wszystkich państwach członkowskich UE. Niektóre środki, takie jak bardzo niskie kwoty pomocy objęte rozporządzeniem w sprawie pomocy w ramach zasady *de minimis*, mogą pozostawać poza zakresem art. 107 ust. 1 TFUE. Gdy spełnione są określone w tym artykule warunki, pomoc państwa jest w zasadzie niezgodna z prawem UE, o ile nie ma zastosowania jedno z odstępstw wymienionych w art. 107 TFUE. Chociaż ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych nie obejmuje jako takiej pomocy państwa dla sportu, pomoc ta może być objęta niektórymi przepisami tego rozporządzenia, w którym to przypadku może być uznana za zgodną z prawem UE bez konieczności uprzedniego powiadomienia Komisji. W innych przypadkach Komisja musi zostać poinformowana z wyprzedzeniem o nowej pomocy, zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE, a pomoc ta może zostać przyznana dopiero po podjęciu przez Komisję pozytywnej decyzji. Do tej pory podjęto jedynie kilka decyzji dotyczących pomocy państwa dla sportu, a zainteresowane strony, tak jak w innych sektorach w podobnej sytuacji, wielokrotnie wzywały do dalszego wyjaśnienia zagadnienia finansowania infrastruktury i organizacji sportowych.

3.4. Rozwój regionalny i zdolność do zatrudnienia

Fundusze UE mogłyby być wykorzystywane w projektach i działaniach wspierających trwałe struktury sportowe. Na przykład w celu pełnego wykorzystania wartości sportu jako narzędzia rozwoju lokalnego i regionalnego, rewitalizacji miast, rozwoju obszarów wiejskich, zdolności do zatrudnienia, tworzenia miejsc pracy oraz integracji na rynku pracy fundusze strukturalne mogą wspierać inwestycje zgodne z priorytetami określonymi w programach operacyjnych. Podmioty regionalne (gminy i regiony) odgrywają kluczową rolę, gdy chodzi o finansowanie sportu i dostęp do sportu, i powinny być coraz bardziej włączane do dyskusji na te tematy na szczeblu UE.

GOSPODARCZY WYMIAR SPORTU
<i>Prowadzenie polityki opartej na faktach w obszarze sportu</i>
• <i>Komisja i państwa członkowskie:</i> utworzyć rachunki satelitarne dla sportu zgodne z uzgodnioną definicją europejską. • <i>Komisja:</i> wspierać sieć uczelni w celu promowania innowacyjnej i opartej na faktach polityki w dziedzinie sportu. • <i>Komisja:</i> zbadać możliwość ustanowienia funkcji monitorowania sportu w UE, by analizować tendencje, gromadzić dane, interpretować statystyki, ułatwiać badania, inicjować analizy i badania oraz wspierać wymianę informacji.
<i>Stabilność finansowania sportu</i>

- *Komisja*: przy wdrażaniu inicjatywy Europejskiej agendy cyfrowej zapewnić uwzględnienie praw własności intelektualnej, które mogą wiązać się z relacjonowaniem imprez sportowych.
- *Komisja*: zainicjować badanie praw organizatorów sportowych oraz prawa do wizerunku w sporcie z perspektywy ram prawnych UE.
- *Komisja i państwa członkowskie*: we współpracy z ruchem sportowym zbadać sposoby wzmocnienia mechanizmów solidarności finansowej w sporcie przy pełnym przestrzeganiu zasad konkurencji UE.
- *Komisja i państwa członkowskie*: na podstawie wyników badania UE na temat finansowania sportu na szczeblu jak najbliższym obywatelom rozważyć najlepsze praktyki spośród istniejących mechanizmów finansowania, by dążyć do przejrzystego i stałego finansowania sportu.

Stosowanie zasad UE dotyczących pomocy państwa do sportu

- *Komisja*: monitorować stosowanie przepisów dotyczących pomocy państwa w obszarze sportu oraz rozważyć wydanie wytycznych, jeśli wzrośnie liczba spraw z zakresu pomocy państwa związanych ze sportem.

Rozwój regionalny i zdolność do zatrudnienia

- *Komisja i państwa członkowskie*: w pełni wykorzystać możliwości Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w zakresie wspierania infrastruktury sportowej oraz trwałych działań w obszarze sportu i zajęć na wolnym powietrzu jako narzędzia rozwoju regionalnego i rozwoju obszarów wiejskich oraz możliwości Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie wzmacniania umiejętności i zdolności do zatrudnienia pracowników sektora sportu.

4. ORGANIZACJA SPORTU

4.1. Wspieranie dobrego zarządzania w sporcie

Dobre zarządzanie w sporcie jest warunkiem autonomii i samoregulacji organizacji sportowych. Chociaż nie można wyodrębnić jednego modelu zarządzania w różnych dyscyplinach europejskiego sportu ze względu na szereg różnic między poszczególnymi krajami, Komisja uważa, że istnieją pewne wzajemnie powiązane zasady, które leżą u podstaw zarządzania sportem na szczeblu europejskim, takie jak: autonomia w ramach prawa, demokracja, przejrzystość i odpowiedzialność przy podejmowaniu decyzji, reprezentowanie różnych zainteresowanych stron. Dobre zarządzanie w sporcie jest niezbędne, by stawić czoła wyzwaniom stojącym przed sportem i ramami prawnymi UE.

4.2. Szczególny charakter sportu

Szczególny charakter sportu – pojęcie prawne ustanowione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które było uwzględniane przez instytucje UE w różnych okolicznościach i zostało dokładniej omówione w białej księdze na temat sportu i w dołączonym dokumencie roboczym służb Komisji – jest obecnie usankcjonowany art. 165 TFUE. Pojęcie to obejmuje

wszystkie cechy charakterystyczne sportu, które decydują o jego wyjątkowości, takie jak wzajemna zależność między rywalizującymi ze sobą przeciwnikami czy piramidalna struktura otwartych zawodów sportowych. Pojęcie szczególnego charakteru sportu jest brane pod uwagę przy ocenianiu zgodności zasad sportowych z wymogami prawa UE (prawa podstawowe, swobodny przepływ, zakaz dyskryminacji, konkurencja itp.).

Zasady sportowe dotyczą zazwyczaj organizacji i odpowiedniego prowadzenia danej dyscypliny sportu konkurencyjnego. Podlegają one organizacjom sportowym i muszą być zgodne z prawem UE. Aby ocenić zgodność zasad sportowych z prawem UE, Komisja rozważa, czy ich cele są zasadne, czy wynikające z nich skutki ograniczające są nieodłącznie związane z realizacją tych celów oraz czy są do nich proporcjonalne. Zasadne cele organizacji sportowych mogą wiązać się na przykład z uczciwością zawodów sportowych, niepewnością co do ich wyników, ochroną zdrowia sportowców, promowaniem zatrudnienia i szkolenia młodych sportowców, stabilnością finansową klubów/drużyn sportowych lub jednolitym i stałym sposobem uprawiania danego sportu („zasadami gry”).

Poprzez dialog z zainteresowanymi stronami działającymi w dziedzinie sportu Komisja dołoży dalszych starań, by na zasadzie analizy poszczególnych tematów wyjaśnić relację między prawem UE i zasadami sportowymi w sporcie zawodowym i amatorskim. Zgodnie z wyrażonymi podczas konsultacji potrzebami państw członkowskich i ruchu sportowego Komisja wspiera odpowiednią interpretację pojęcia szczególnego charakteru sportu i nadal będzie zapewniać wskazówki w tym względzie. W odniesieniu do stosowania prawa konkurencji UE Komisja nadal stosować będzie procedurę przewidzianą w rozporządzeniu (WE) nr 1/2003.

4.3. Swobodny przepływ a narodowość sportowców

Organizacja sportu na szczeblu krajowym stanowi część tradycyjnego europejskiego podejścia do sportu. Mimo iż Traktat zakazuje dyskryminacji ze względu na przynależność państwową i ustanawia zasadę swobodnego przepływu pracowników, Trybunał Sprawiedliwości w swych orzeczeniach na temat składu drużyn narodowych lub zasad określających terminy transferów zawodników biorących udział w zawodach sportów drużynowych wziął pod uwagę potrzebę zachowania pewnych szczególnych cech sportu

W obszarze sportu zawodowego zasady wiążące się z dyskryminacją bezpośrednią (takie jak narzucenie liczby zawodników danej narodowości) są niezgodne z prawem UE. Z drugiej strony jednak zasady, które wiążą się z dyskryminacją pośrednią (takie jak narzucenie liczby zawodników szkolonych lokalnie) lub ograniczają swobodny przepływ pracowników (odszkodowanie za rekrutację i szkolenie młodych zawodników), mogą zostać uznane za zgodne, jeśli służą one zasadnemu celowi, w zakresie, w jakim są niezbędne i proporcjonalne do osiągnięcia tego celu.

Zgodnie z art. 45 TFUE przepisy dotyczące swobodnego przepływu dotyczą tylko pracowników i sportowców zawodowych w ramach działalności gospodarczej. Przepisy dotyczące swobodnego przepływu dotyczą jednak również sportu amatorskiego, ponieważ Komisja uważa, że – zgodnie z łączną wykładnią art. 18, 21 i 165 TFUE – ogólna unijna zasada zakazu jakiejkolwiek dyskryminacji ze względu na przynależność państwową dotyczy sportu wszystkich obywateli UE, którzy skorzystali z prawa do swobodnego przepływu, w tym tych, którzy uprawiają działalność sportową amatorsko.

Komisja zainicjowała badanie w celu dokonania oceny skutków postanowień Traktatu dotyczących zakazu dyskryminacji ze względu na przynależność państwową dla poszczególnych dyscyplin sportu. Wytyczne dotyczące swobodnego przepływu są przedstawione w dokumencie roboczym służb Komisji dołączonym do niniejszego komunikatu. Dodatkowe wskazówki znajdują się w komunikacie Komisji „Potwierdzenie zasady swobodnego przepływu pracowników: prawa oraz główne zmiany”, przyjętym dnia 13 lipca 2010 r.⁹.

4.4. Zasady transferów a działalność agentów sportowych

Na skutek dyskusji z Komisją w 2001 r. w kontekście postępowania antymonopolowego do regulaminu FIFA w sprawie statusu i transferu zawodników włączono zestaw zasad. Transfery zawodników regularnie przyciągają uwagę opinii publicznej z powodu obaw o ich legalność i przejrzystość związanych z nimi przepływów kapitału. Komisja uważa, że nadszedł czas na ogólną ocenę zasad transferów w sporcie zawodowym w Europie.

Niezależne badanie na temat agentów sportowych wykonane na zlecenie Komisji w 2009 r. przedstawia przegląd działalności agentów sportowych w UE. Zwrócono uwagę głównie na problemy natury etycznej, takie jak przestępstwa finansowe i wykorzystywanie młodych zawodników, które zagrażają uczciwości zawodów sportowych i integralności moralnej sportowców. Badanie wskazało również na rozbieżności w sposobie regulowania działalności agentów przez władze publiczne i podmioty prywatne w Europie.

4.5. Uczciwość zawodów sportowych

W sportach drużynowych systemy licencji dla klubów stanowią cenne narzędzie zapewnienia uczciwości zawodów. Są one również skutecznym sposobem wsparcia dobrego zarządzania i finansowej stabilności. Komisja przyjmuje z zadowoleniem wprowadzenie środków służących wzmocnieniu finansowego fair play w europejskiej piłce nożnej, przypominając, że środki takie muszą być zgodne z zasadami rynku wewnętrznego i konkurencji.

Ustawianie wyników wydarzeń sportowych narusza normy etyczne i uczciwość sportu. Bez względu na to, czy jest ono związane z zakładami wzajemnymi czy z celami sportowymi, stanowi formę korupcji i jako takie podlega sankcjom krajowego prawa karnego. Międzynarodowe siatki przestępcze odgrywają rolę w ustawianiu wyników związanym z nielegalnymi zakładami. Ze względu na ogólnoświatową popularność sportu oraz transgraniczny charakter zakładów wzajemnych problem ten wykracza często poza kompetencje organów krajowych. Zainteresowane strony działające w dziedzinie sportu współpracują z publicznymi i prywatnymi zakładami bukmacherskimi w celu opracowania systemów wczesnego ostrzegania i programów informacyjnych, jednak przynosi to różne skutki. Komisja będzie współpracować z Radą Europy przy analizowaniu czynników, które mogłyby przyczynić się do bardziej skutecznego rozwiązania kwestii ustawiania wyników wydarzeń sportowych na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym. Uczciwość w sporcie jest również jedną z kwestii, które zostaną poruszone podczas nadchodzących konsultacji Komisji w sprawie świadczenia internetowych usług związanych z hazardem w UE.

⁹ COM(2010) 373.

4.6. Europejski dialog społeczny w sektorze sportu

Dialog społeczny jest podstawą europejskiego modelu społecznego i daje pracodawcom, sportowcom oraz pracownikom sektora sportu możliwość kształtowania stosunków pracy w tym sektorze poprzez autonomiczny dialog w ogólnych ramach prawnych i instytucjonalnych UE. Europejski Komitet Dialogu Społecznego w sektorze zawodowej piłki nożnej został utworzony w 2008 r. Jego prace dążą do ustanowienia minimalnych zobowiązań umownych dla piłkarzy.

Ponadto kilka europejskich organizacji zrzeszających potencjalnych partnerów społecznych wyraziło zainteresowanie utworzeniem komitetu dialogu społecznego dla całego sektora sportu i aktywnego wyczynku. Komisja wspiera te działania i zachęca partnerów społecznych do dalszego wzmacniania reprezentatywności na szczeblu UE. Zaproponuje ona przeprowadzenie fazy testowej w celu ułatwienia wprowadzenia takiego dialogu.

ORGANIZACJA SPORTU
<i>Wspieranie dobrego zarządzania w sporcie</i>
• <i>Komisja i państwa członkowskie:</i> promować standardy zarządzania w sporcie poprzez wymianę dobrych praktyk oraz ukierunkowane wsparcie konkretnych inicjatyw.
<i>Szczególny charakter sportu</i>
• <i>Komisja:</i> na zasadzie analizy poszczególnych tematów zapewniać pomoc i wskazówki w odniesieniu do stosowania pojęcia szczególnego charakteru sportu.
<i>Swobodny przepływ a narodowość sportowców</i>
• <i>Komisja:</i> wydać wytyczne na temat godzenia postanowień Traktatu w sprawie narodowości z organizacją zawodów w poszczególnych dyscyplinach sportu na szczeblu krajowym. • <i>Komisja:</i> przeprowadzić ocenę skutków zasad dotyczących zawodników szkolonych lokalnie w sportach drużynowych w 2012 r.
<i>Zasady transferów a działalność agentów sportowych</i>
• <i>Komisja:</i> zainicjować badanie gospodarczych i prawnych aspektów transferów zawodników i ich wpływu na zawody sportowe. W tym kontekście zapewnić wytyczne dotyczące transferów zawodników w sportach drużynowych. • <i>Komisja:</i> zorganizować konferencję w celu dalszego badania możliwych sposobów poprawy sytuacji przez instytucje UE oraz przedstawicieli ruchu sportowego (federacje, ligi, kluby, zawodników i agentów) w odniesieniu do działań agentów sportowych.
<i>Europejski dialog społeczny w sektorze sportu</i>
• <i>Komisja:</i> wspierać partnerów społecznych i organizacje sportowe w tworzeniu dialogu społecznego na szczeblu UE dla całego sektora sportu i aktywnego wyczynku oraz przeprowadzić dyskusje na temat ważnych nowych zagadnień, takich jak: przestrzeganie umów w sporcie, kształcenie i szkolenie, bezpieczeństwo i zdrowie w sporcie,

zatrudnienie i warunki pracy nieletnich, rola agentów oraz walka z dopingiem.

5. WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

W Traktacie z Lizbony wezwano Unię i państwa członkowskie do wspierania współpracy z państwami trzecimi i właściwym organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie sportu. Z uwagi na kontynentalną organizację sportu oraz nowe porozumienie w sprawie rozszerzenia priorytet powinna stanowić współpraca z europejskimi państwami trzecimi, w szczególności z państwami kandydującymi i potencjalnymi państwami kandydującymi, a także z Radą Europy.

WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

- *Komisja*: określić zakres współpracy międzynarodowej w dziedzinie sportu ze szczególnym uwzględnieniem europejskich państw trzecich, a zwłaszcza państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących oraz Rady Europy.

6. PODSUMOWANIE

W ocenie Komisji złożoność propozycji w obszarze sportu wymaga dalszej współpracy między państwami członkowskimi w ramach nieformalnych struktur, aby zapewnić dalszą wymianę dobrych praktyk i rozpowszechnianie jej wyników. Komisja będzie nadal wspierać nieformalne grupy robocze w obszarze sportu, które państwa członkowskie będą chciały powołać lub w dalszym ciągu prowadzić i które nadal będą składać sprawozdania dyrektorom ds. sportu UE.

Wzywa się Parlament Europejski i Radę do wsparcia propozycji przedstawionych w niniejszym komunikacie na temat sportu i do wskazania priorytetów dotyczących przyszłych działań.